

6930
Lauk 6.24
SAAB
2" keht 59 a.
No 89

Orissaare Rajooni TSN Täitevkomitee

o t s u s

29. jaanuaril 1959.a. nr. 7

Orissaares

264.
11.
Müü

Looduskaitse organiseerimisest Orissaare
rajoonis

Orissaare Rajooni TSN Täitevkomitee märgib, et rajoon on mitmeti tähtis nii oma kultuuri- kui loodusmälestusmärkide poolest, rajooni piires paikneb hulka looduslikult kauneid ning turismi seisukohalt huvitavaid kohti, ka leidub rajooni metsades ulukeid ja vete kalu.

Soni pole aga küllaldaselt tähelepanu osutatud rajooni maastikulise ilu ja loodusmälestusmärkide säilitamisele, sanuti maisma ja vete loomastiku ning metsavarude ratsionaalsele eksploatatsioonile.

On esinenud rida looduskaitse põhimõtte vastu käivaid fakte (linnaupesade lõhkumine, rändrahaude purustamine, vanade parkide rüüstamine jne.).

Esineb vete reostamist reiskvetega (võitõõdetused).

Puudusl esineb jahimejanduse ja sportliku kalapüügi organiseerimise osas, jahi- ja kalakaitse eeskirjade rikkumist, röövpüüki ning salaküttimist.

Loodusmälestusmärkide ja kuldalade kaitse tõhustamiseks, looduse ilu säilitamiseks, kasulike jahiloomade- ja lindude ning kalavarude taastamiseks ja säilendamiseks ning ENSV Ministrite Nõukogu määruse nr. 242 17. juulist 1957. a. "abinõudest looduskaitse organiseerimiseks Eesti NSV-s" täitmiseks. Orissaare Rajooni TSN Täitevkomitee

o t s u s t a b:

1. Lähtudes majanduslikest, kultuurilistest, toodusest ja kasvatuslikest eesmärkidest võtta kaitse alla Orissaare rajoonis looduslikult kaunid kohad, pargid ja üksikobjektid vastavalt käesoleva otsuse lisale nr. 1.

2. Arvestades Orissaare rajooni maastiku ainulaadset omapära ja vajadust säilitada maastikuliste alade looduslikku ilmet teha ettepanek Eesti NSV Looduskaitse Valitsusele võtta lisas nr.2 k-ra näidatud maastikulised alad looduskaitse alla.

3. Jahimejanduse olukorra parandamiseks Orissaare rajoonis kinditada jahikeelupiirkonnaks 3612,28 ha suurune ala, mille piirid on järgised:

1. Kõinastu saar ja loolaid
2. Kesse laid
3. Udriku laid
4. Kad.Ündu mõisa ja Kõrkvere kalavastuvõtupunkti juurest lõunapoolne maa-ala.
5. Siiksaare laht koos roostiku alaga ja laidudega
6. Suuremõisa laht koos roostiku alaga.
7. Kõbassaare poolsaar.

Kõbassaare ja Udriku keelualal keelata jahipidamine kogu aasta vältel, linnamunade korjamine, roo niitmine ja põletamine ajavahemikul 1. aprillist kuni 1. septembrini. Karjatamine ja heinaniitmine on lubatud alates 15. juulist.

4. Kinditada ühiskondlikeks jahindusinspektoriteks järgmised töötajad:

Jrk. nr.	Nimi	Jahisektsiooni nimetus	Jahialade piirkonnad
1.	Karipuu, Eugeni Joanni p.	Kallimäe	Kallimäe k/n
2.	Liik, Sergei Aleksei p.	Valjala	Valjala k/n
3.	Rõis, Richard Ivani p.	Kuhu	Hollamaa k/n
4.	Trauverk, Reimond Roberti p.	Metsküla	Metsküla k/n
5.	Selberg, Eduard Josepi p.	Panna	Panna k/n
6.	Vahu, Johannes Tooma p.	Panna	Panna k/n
7.	Aer, Oskar Aleksandri p.	Tornimäe	Tornimäe k/n
8.	Aeg, Ants Karli p.	Põide	Põide k/n

5. Riikliku kaitse alla võetud maastikuliste alade loodusliku ilme muutmise ärahoidmiseks keelata neil aladel kaeviste kaevamine, paljandite rikkumine, veekogude süvendamine ning veepinna alandamine, vete roostamine, metsa lageraied ja üksikute puude ning salude maharaiumine, ehitudete põletamine, küttemateriale ning ehitusmaterjalide ladude rajamine, uute teede rajamine jne.

6. Keelata kaitse alla võetud parkides puude mahavõtmine (välja arvatud sanitaarraied, kooskõlastatult kohaliku metsa- majandiga), kasvavate puude rikkumine, loomade karjatamine, põllu- majandusliku tehnika paigutamine pargi territooriumile, masi- nate liikimine väljaspool olemasolevaid teid, igasugusel muul viisil pargi reostamine. Rahvapidude läbiviimist parkides ja mujal kaunitel kohtadel, eriti riiklikel kuluseladel, lubada kooskõlastatult TSN Täitevkomiteega ja Looduskaitse Valitsus- sega.

7. Keelata kaitse alla võetud üksikobjektide (puud, ränd- rahnud, haruldased taimekooslused, haruldased lindude pesad) asukoha muutmise, mahavõtmine, lõhkumine või muul viisil rikku- mine.

8. Kõikide tšõde teostamine, mis on seotud kaitse all ole- vate maa-alade ja üksikobjektide ilme mõõdapärase muutmise või rikkumisega, tuleb selnevalt kooskõlastada rajooni täitev- komiteega.

9. Keelata roiskvete juhtimine veekogudesse ilma vastavate settekaevudeta või muude filterseadmeteta.

10. Kohustada Orissaare Rajooni TSN Täitevkomitee Kultuuri- osakonda (sm. S õ r m) koos külade TSN Täitevkomiteedega:

- a) organiseerida kaitse alla võetud alade ja üksikobjektide valdajatega kaitsekohustuste vormistamine hiljemalt 1. maiks 1959. a.;
- b) organiseerida üksikobjektide tähistamist ning alade piiritlemist looduses hiljemalt 1. juuliks 1959. a.;
- c) koos rajooninõukogu alalise haridus- ja kultuurikomisjo- niga ning rajooni ajalohetolise toimetusega organiseerida laialdast looduskaitsealast selgitustööd rajoonis, saanuti välja selgitama uusi kaitse alla võtmist vääri vaid objekte.

11. Teha ettepanek Eesti NSV Looduskaitse Valitsusele välja töötada ühtsed looduskaitse objektide tähistamise märgid ja organiseerida nende valmistamine tsentraliseeritud korras.

12. Kõesoleva otsuse täitmise kontrolli panna külade TSN Täitevkomiteele ja Orissaare Rajooni TSN Täitevkomitee miilitsa- osakonnale, kaitse alla võetud objektide kaitse kindlustamine panna maavaldajatele.

- 4 -

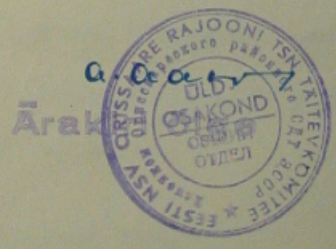
13.Võtte teadmiseks, et riikliku kaitse alla võetud loodusobjektide tahtlik rikkumine või hävitamine toob kaasa süüdlaste karistamise Eesti NSV Ülemnõukogu 7.juuni 1957.a. seaduse "Eesti NSV looduse kaitsest" § 4 alusel vabaduse kaotuse kuni kahe aastani või paranduslikke töid ühest kuuist kuni ühe aastani.

Orissaare Rajooni TSN Täitevkomitee
esimees

/ B.Yarvas /

Orissaare Rajooni TSN Täitevkomitee
sekretär

/ A.Aavik /

L i s t nr.1

Orissaare Rajooni TSN Taitvkomitee

29. jaanuari 1959. a. otsuse nr. 7

juurde.

Orissaare rajooni looduskaitset vajavad objektid.

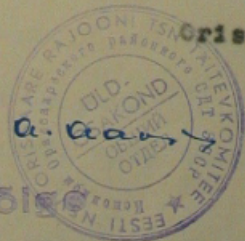
1. Kõik rajoonis olevad pargid, mis on pargi ilme säilitanud: Tumala, Oti, Koigi, Reina, Liiva kooli park, Keikla, Koobaka, Lõõne, Haaska, Kungla, Audla, Kingli.

k.	2. Pärn 1	Lainjala k/n Kõiguste küla suurest ant.-st 300 m kaugusel	ü. = 3,10 m
kõrgus 20 m
reb.	3. "Kägi-Jaani tamm"	Maasi k/n Kavandi k.	ü. = 6,00 m
kõrgus 9 m
reb.	4. Kask (Põndi kask)
(mere märk)	Lainjala k/n
Kahtla laidus	ü. = 2,27 m
kõrgus 23 m
k.	5. Räämi tamm	Maasi k/n Hanna k.	ü. = 2,83 m
kõrgus 10 m
reb.	6. Kopli künnapuu	Maasi k/n Kavandi k.	ü. = 3,70 m
kõrgus 12 m
k.	7. Tamm (Põldetaguse tamm)	Maasi k/n
Väike-Pahila k.	ü. = 3,95 m
kõrgus 10 m
k.	8. Tamm	Hellamaa k/n Võlla k.
(end. Tammevälja talu põllul)	ü. = 3,96 m
kõrgus 10 m
k.	9. Kaagi määnd	Hellamaa k/n Liiva k.
(Kuivastu tee ääres)	ü. = 2,69 m
kõrgus 12 m
k.	10. Suur rändrahn	Põide k/n Liiva k.	ü. = 19,74 m
kõrgus 3,20 m.

Orissaare Rajooni TSN Taitvkomitee

sekretär

/ A. Aarik /

Ärakiri õis

Orissaare Rajooni TSN Taitvkomitee
19. jaanuari 1999.a. otsuse nr. 7
juurde.

Orissaare rajoonis paiknevad vabariiklikku tähtsust
omavad looduskaitse objektid

vab.1. Pärn 1.	Metsküla k/n Karjalanna
metsk. Saantelele juures	Ü. = 5,48 m
Kõrgus 20 m
k. 2. Rändrahn	Leisi k/n Jõiste k.	Ü. = 16,50 m
Kõrgus 3,70 m
vab. 3. Pärnmaa dendraarium	Leisi k/n	Sisaldab 50-60 võõr-
puuliiki, nende hul-
gas haruldasi
vab. 4. Karja kirikla eed	Leisi k/n	Venad mülmakindlad
pirni- ja õunapuud
vab. 5. Aavakivi	Tornimäe k/n
Kõrkvere k. põlki	Ü. = 25,50 m
Kõrgus 4 m
vab. 6. M. Randi dendraarium	Tornimäe k/n Heemi k.	Sisaldab ca 100
võõrpuuliiki, nende
hulgas ka haruldasi
vab. 7. Pireti kivi e.
Silla suurkivi	Lainjala k/n Kõiguste k.	Ü. = 17,70 m
Kõrgus 3,74 m
vab. 8. Pähila rändrahn
(Rautsi kivi)	Maasi k/n S.-Pähila k.	Ü. = 20 m
Kõrgus 4,15 m
vab. 9. Võlla rändrahn	Hellamaa k/n Võlla k.
Kuivastu mt. ääres	Ü. = 18,90 m
Kõrgus 1,12 m
vab. 10. Pädaste Invalii-
didekodu park	Hellamaa k/n Pädaste k.	Liigirikas, esineb
vanu võõrpuuliike,
looduslikult kaunis.
vab. 11. Kannaniidi pengad	Hellamaa k/n Lõetse k.	5 rannikulähedast
panka, kohati sil-
kaljulistele voraldega
vab. 12. J. Alasi dendraarium	Valjala k/n Määniku k.	Sisaldab 80 võõrpuu-
liiki, nende hulgas
ka haruldasi
vab. 13. Uuga pank	Piiri k/n Kallaste k.	Rannikulähedane pank
surrutuskulbastega.
vab. 14. Tupenurme pank	Piiri k/n Tupenurme k.	Sisemine pank
surrutuskulbastega.
k. 15. Kubassaare mets	Tornimäe k/n Kakuna k.	Liikide rohke tai-
mestikuga, nende hul-
gas ka haruldasi.
k. 16. Üdriku laud	Tornimäe k/n Kakuna k.	Väga liikiderikas
merelindude pesitae-
mise paik.

Orissaare Rajooni TSN Taitvkomitee
sekretär

A. Aavin

/ A. Aavin /

akiri õige